

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Kuhaja vsak šetrik in valja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četri leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstajne dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katehetskovega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Kdor se plačuje od enostopne petivrtice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, inserati se sprejemajo do srede slijraja. — Ne saptre reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Na Jožefovo dne 19. marca t. l. se vrši v Celju

občni zbor Slov. kmečke zveze.
Govor ima drž. in dež. posl. dr. Krek iz Ljubljane.

Zidarjev in tesarjev ni.

Vsaka vas ima svojo gostilno, vsaka gostilna svojega pijanca, vsak pijanec pa svojo modrost. Pijanci najmanj delajo, a največ govorijo. Kadar so najbolj megleni, takrat najbolj jasno gledajo vse razmere okoli sebe. Ko se jim že jezik zapleta, takrat neusmiljeno glodajo ob razmerah v občinskem uradu, v šoli in cerkvi. In vedno se najdejo ljudje, ki poslušajo pijance in jim verjamejo.

Kakor ima vsaka gostilna svojega pijanca, tako ima vsaka dežela tudi svojo liberalno stranko, da gloda ob vsem, kar je v deželi dobrega in kar v deželi hrepeni po napredku. Tudi mi na Stajerskem imamo to nesrečo v svoji sredini, leno, zabito in nesramno liberalno stranko, ki živi le od tega, da s slinami svojih grdihi ust onesnažuje delo in namere katoliško-narodne stranke.

Kdor je zdrav in močen, se ne da tlačiti od drugih. Tako tudi naša stranka in ž njo velikanska večina slovenskega ljudstva ne. Zato se brani proti krivicam v deželi z obstrukcijo. Gnijli in mršavi liberalizem pa ne razume tega, ker v njem sploh ni nobene odporne moči, nobene zdrave sile.

Danes omenimo le eno točko, za katero se tudi gre v obstrukcijskem boju, in o katerem se po našem mnenju med nami vse premalo govori. To je boj naših deželnihih poslancev, da izvojujejo za naše kmečko in delavsko prebivalstvo obrtne olajšave za zidarje in tesarje. Ako govorijo liberalci in nemškutarji proti obstrukciji, govorijo tudi proti tej veliki potrebi med našim ljudstvom.

Na deželi danes ni dobiti zidarskih, tesarskih, kamnoseških in studenčnih mojstrov. In vendar po obrtnem zakonu ne sme kmet že skoraj malte vreči na zid, ne da bi mu poslal zidarski mojster načrt in svoje delavce. Zidave, prezidave in poprave pridejo kmetu vsled tega strašno drago, ali pa so mu popolnoma nemogoče.

Državni obrtni zakon omogočuje sicer olajšave za kmeta in za zidarje in tesarje na kmetih, toda deželni zbor in odbor morata v to dovoliti. Stajerski deželni zbor je sicer že v to dovolil, a odbor noče nič slišati o spremembi. Vrhu tega pa je še tudi deželni zakon ravno glede zidarjev zelo neroden, ker tudi zahteva mojstre.

Slovenski poslanci so zahtevali obrtnih olajšav za kmeta glede zidarjev in tesarjev v prid kmetu, pa tudi vsem zidarskim in tesarskim obrtnikom po deželi, ki so sedaj tolikokrat kaznovani vsled ovadbe mestnih zidarskih in tesarskih mojstrov. Tako se boj naših poslancev raztega na vse mnogovrstne zahteve slovenskega ljudstva, in le norec ter izrazit neprijatelj kmečkega napredka se moreta temu boju upirati.

Misli starega kmeta.

Kakor znano, je bilo pred 25 leti vse polno beračev, ki so se dan na dan obešali po naših kljukah in rinili z obilnimi koši skozi vrata. Med njimi so bili bele vrane tisti, ki niso imeli pri sebi „živega srebra“ (uši).

Slično je zdaj vse polno časnikov, in med temi gotovo ni nobenega, ki bi ne tarnal o veliki in neznošni draginji, ki tare dandanes vse stanove brez izjeme. Samo ta razložek je, da naši kmečki listi navajajo prave in resnične vzroke draginje, med tem, ko časopisi meščanov in bogatašev, sploh liberalni in socialno-demokratski časniki, valijo vso krivdo draginje na ubogega kmeta. Posebno velja to o toliko perečem mesnem vprašanju. V kraju, kjer to pišem, plačujejo nam kmetom mesarji sedaj kilogram žive teže 68-76, v najugodnejšem slučaju 80 vin. za živino; prodajajo pa meso po 1'68-1'80 vin. kilogram. Res se izgovarjajo mesarji, da zaklana in iztrebljena živina komaj polovico tega tehta kakor živa; pa to je laž. In če bi bilo tudi res, ali mar mesar drobovino, kožo, noge, glavo itd. kar tako vrže proč? K večjemu zlije vodo iz mehurja stran, drugo pa vse, tudi gnoj, kolikor mogoče drago proda. In pri vsem tem je glede mesne draginje mesar pri socialnih demokratih in ljudih e-

nake vrste popolnoma nedolžen revček, ki komaj izhaja, kmet pa neusmiljen oderuh, ki kupiči stotake, žalibog — v zemljiški knjigi.

Kmečki ljudje moramo biti zadovoljni s priprosto hrano, s krompirjem, zeljem, žganci, v mestih in tovarnah pa zija vse le za mesom. Nam kmetom ne morejo oponašati zadosti udobnega življenja, kakor da bi imeli res paradiz tukaj na zemlji.

Vprašam vas, vi nezadovoljni socialni demokrati po mestih, tovarnah, rudokopih in železnicah, koliko vas pa je, ki se niste izredili pod kmečko streho? Če ne vi, pa so vaši očetje gotovo vsi s kmetov doma! In zakaj ste zapustili rojstni kmečki dom? Zato, ker se po mestih in tovarnah manj tripi, več zasluži in boljše živi!

Aha, tu se zdaj vidi, kaj vas je gnalo iz domačih kmečkih brežin in dolin v skupno mestno življenje! In vi, kri od naše krvi, ki vam je naše trpljenje dobro znano, si še drznete po socialno-demokratskih shodih, zborovanjih in časopisih nas kmete zmerjati za odiralce delavskih slojev in krivce draginje ter nam očitati dobro in brezskrbno življenje! Ali si je mogoče misliti večje hinavščine?

In vi liberalni gospodje in gospodiči, ki se po svojih pisarnah, kavarnah in stanovanjih na mehkih sedežih od dolgega časa zleivate in stegujete, malo delate, vlečete mastno plačo, dobro živite, zraven pa na vso moč kričite, kako smo „agrareci“, to je kmetje, trdosrčni in neusmiljeni ljudje, ki vse le sebi, drugim pa nič ne privoščimo. Pridite k nam in delajte z nami od zore do mraka, v poletju v pekoči vročini in pozimi v skelečem mrazu, skusite si dobroto kmečkega življenja in trpljenja, da boste vedeli, kako se je ržen kruh, vi, ki ste se pšeničnega preobjedli!

Naporno delo na kmetih bi bilo za te ljudi tudi v tem oziru jako zdravo in koristno, ker bi jim ne bilo treba pohajati po kopalniških in zdraviliških ter jemati raznovrstne kroglice za odpravo tolsčobe; vsa preobilnost bi nešla sama od sebe. Pač pa bi imeli krojači mnogo zaslužka, ker bi jim morali predelati vso obleko in vsaj za polovico skrócići.

Pa vsaj vem, da tega ne bo nobeden storil. Kdaj je bilo namreč slišati, da bi bil kak bogat meščan, tovarnar ali veletrgovec, naduti židovski mešetar, širokovestni liberalni advokat ali kak enak gospod, liberalni učitelj ali socialno-demokratski voditelj, vrgel svoje knjige, spise in peresa v kot, se odpovedal dosežanjemu svojemu stanu, slekel gosposko sukno in oblekel priprost kmečki jopič, si kupil posestvo in se v pravem pomenu besede — pokmetil?!

Ne, tega dozdaj še nismo doživeli. Nobeden noče dejanski okušati, kako se na kmetih „živi brez vseh skrbi“. Le samo zabavljati, obrekovati in nujskati proti kmetom; po svojih poslanihih predlagati za kmečki stan škodljive postavbe; krivične davke (znani viinski in osebno-dohodniški davek) nalagati, to je geslo tistih, za katere kmet v potu obraza in s krvavimi žulji kruh in plačo prideluje. Ali zapomnite si vi, obrekovalci in zatiralci kmečkega stanu: K a d a r b o d e t e k m e t a v k o n č a t i, b o s t e t u d i s a m i l a k o t e p o g i n i l i ! Jakob Pavlič.

Politični ogled.

Dne 22. februarja: Cesar je danes zapregel novega skupnega finančnega ministra viteza pl. Bilinskega. — Danes popoldne se je vršil pogreb ministra Erentala. Udeležilo se ga je več tisoč oseb. Cesarja je nadomestoval pri pogrebu prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand. Cerkevne obrede je opravil kardinal dr. Nagl. — Deželni zbor šlezijski je bil danes zaključen. — Na Ogrskem je nastal razpor med Košutovci in Justovci. Košut se je namreč pobotal z vlado in bo glasoval za brambeno postavbo. — Bivša kitajska cesarica, ki se je morala odpovedati prestolu, je hotela izvršiti samomor.

Dne 23. februarja: Novi skupni finančni minister Bilinski je danes prevzel uradne posle. — Med Čehi in Nemci na Češkem še vedno ni prišlo do miru. Pri dosežanjih pogajanjih se ni mogel doseči sporazum, ker Nemci počejo privoliti v upravičene češke zahteve. — Kranjski deželni zbor je odgojen. Dokončal in sprejel je mnoge zelo važne postavbe in predloge, ki bodo posebno za kmečko in delavsko ljudstvo velikega gospodarskega pomena. — Mestni svet v Pulju (Pola) na Primorskem je vlada razpustila. La-

hi so namreč v tem zastopu tako gospodarili, da so kopičili dolgove na dolgove in zatirali Slovane, da niti vlada ni mogla tega početja več mirno gledati. — Nemški državni zbor je sprejel postavbo proti trgovini z dekleti.

Dne 24. februarja: Cesar je včeraj po dolgem času zopet šel na sprehod na prsto in se je čutil zelo čvrstega. — Solnograški deželni zbor je sprejel postavni predlog, da se uči krščanski nauk na obrtnih in nadaljevalnih šolah kot obvezni predmet. Liberalci in socialni demokratje so seveda po stari navadi temu nasprotovali. — Justova stranka na Ogrskem hoče novo vojaško-brambeno postavbo obstruirati, kljub temu, da so se Košutovci z vlado pogodili. — V tržaškem mestnem svetu so pričeli socialni demokratje obstruirati. — Italijanske vojne ladje so danes obstreljevale trgovsko pristanišče Beirut v Mali Aziji. Dve turški ladiji sta se potopili.

Dne 25. februarja: Cesar se je dal počuti o razmerah na Hrvaškem, posebno pa o spomenici, katero so mu poslali hrvaški poslanci, v kateri opisujejo nasilno postopanje bana Čuvaja in mažaronske vlade proti Hrvatom. — Bivši minister Burian postane baje cesarski namestnik v Carigradu. — Nemški cesar Viljem namerava meseca marca obiskati našega cesarja na Dunaju. — Na Hrvaškem vre med ljudstvom, ker mažaronska vlada nastopa nasilno proti Hrvatom. Ban odstavlja vse neljube in župane in uradnike, zaplenjujejo se hrvaški listi, prepovedujejo shodi, zapirajo domoljubni voditelji. Vse hrvaške domoljubne stranke bodo pri volitvah nastopile skupno proti mažaronom. — Na Angleškem bo izbruhnil velik štrajk rudarjev in drugih delavcev, ki zahtevajo višje plače. Če do 1. marca ne pride do sporazuma med delodajalci in delavci, bode štrajkalo nad 5 milijonov delavcev.

Dne 26. februarja: Danes je začel zborovati na Dunaju finančni odsek državnega zbora. — Politični položaj na Češkem se je baje nekoliko izboljšal. Če se doseže sporazum, bo deželni zbor v kratkem sklican. — V Zagrebu je prišlo včeraj do pouličnih nemirov, ki so bili naperjeni proti banu in mažaronom. Zbralo se je na ulici na tisoče ljudi, ki pa jih je policija razgnala. Tudi v Sušaku pri Reki so se vršili večji nemiri. — Ker je dosedanji načelnik Poljskega kluba v državnem zboru, Bilinski, imenovan za ministra, bo izvoljen za klubovega načelnika dr. Leo. — Na Ogrskem bo prišlo najbrž do popolnega sporazuma med vlado in strankami radi brambene postavbe. — V Meksiki je izbruhnila vstaja. Vrše se krvavi boji med vladnimi in vstaškimi četami.

Dne 27. februarja: Cesar je imenoval 30 novih članov gosposke zbornice. Med temi je samo eden Jugoslovan, vitez Vukovič iz Dalmacije. — Seja finančnega odseka državnega zbora se je danes dopolne prekinila, ker pri seji ni bil navzoč finančni minister Zaleski. Seja se je popoldne nadaljevala. V razpravi je bila davčna predloga. Seja se je nazadnje zaključila. Prihodnja seja se vrši dne 5. marca. — Pri nadomestni volitvi za državni zbor v okraju, ki ga je dosedaj zastopal umrli minister dr. Ebenhoch, je zmagal krščanski socialc J. Hütendorfer. — Socialistična stranka je izdala na Angleškem oklic na delavstvo, naj se ne uda bogatim tovarnarjem in rudokopom. Do danes še ni prišlo do sporazuma.

Iz učiteljskih krogov.

Živimo v znamenju strankarstva. Človek bi mislil, da se po volilni borbi poležejo strasti in da se prične stvarno delo. Žal, da za to na Slovenskem še nismo zreli. Premagana stranka si noče odpraviti volilnega „mačka“ in meče polena pod noge tistim, ki bi radi kaj storili za teptano slovensko ljudstvo. „Ako moja ne velja, naj vse hudič vzame!“ Noben korak, ki ga napravi nasprotnik, mi ni po volji, samo zato, ker nisem jaz na krmilu. Vsi ne moremo biti župani. Časa pa je bilo dovolj, da bi se bili vsi pravomislečji strnili v močno vrsto proti našemu tisočletnemu sovražniku.

Da, niti ena sama dlaka ni pravična na našem sprotniku, ako vzamem strankarske naočnike. Ako si pa dobre volje, boš sodil vse drugače. Premotrival boš vprašanja trezno, s premislekom.

Mi učitelji živimo po večini med kmečkim ljudstvom, iz katerega smo tudi izšli. Proučujmo njegove težnje, njegove potrebe. Citajmo tudi „nasprotne“ nam